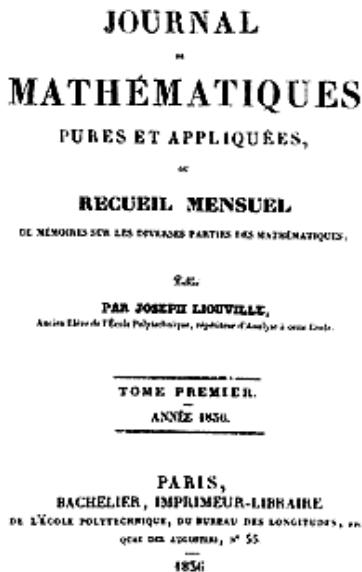

Ристо Малчески
Скопје

ЖОЗЕФ ЛИЈУВИЛ

Жозеф Лијувил е роден во Сен-Омер во Франција, на 24 март 1809 година. Неговите родители се Клод-Жозеф Лијувил (армиски офицер) и Тереза Лијувил (родена Баланд).

Лијувил дипломирал на Политехничката школа во 1827 године. Потоа извесно време бил асистент во различни институции вклучувајќи ја и Централната школа во Париз. Станал професор на Политехничката школа во 1838 година. Станал шеф на катедрата за математика на Колеџот Франциј во 1850 година и за механика на Факултетот за наука во 1857 година.

Покрај дарбата за математика, Лијувил имал изразени организаторски способности. Тој го основал *Journal de Mathématiques Pures et Appliquées*, часопис кој и денес има голем углед, се со цел да ги промовира делата на другите математичари. Прв го прочитал и го признал значењето на необјавеното дело на Еварист Галоа, кое се појавило во 1846 година во неговиот журнал.

Во еден период од својот живот Лијувил се занимавал и со политика, но по поразот на парламентарните избори во 1849 година се оддалечил од политиката.

Лијувил работел на повеќе полиња на математиката, вклучувајќи ги теоријата на броеви, комплексната анализа, диференцијалната геометрија

и топологијата, но работел и математичка физика и астрономија. Позната е теоремата на Лијувил, која денес е основен концепт во комплексната анализа, а во теоријата на броеви е познат по тоа што прв го докажал постоењето на трансцендентните броеви, така што користејќи ги верижните дропки ги конструирал таканаречените Лијувилкови броеви.

Во математичката физика Лијувил дал фундаментален допринос на две места: Штурм-Лијувилковата теорема, која била заедничко дело са Шарл Франсоа Штурм, и сега претставува стандарден начин за решавање определн тип интегрални равенки, како и фактот (исто така познат како Лијувилкова теорема) дека развојот на времето е мерка за зачувување за хамилтонов систем.

Во 1851 година, тој бил избран за странски член на Кралската шведска академија на науките. Во 1853 година, тој бил избран за член на Американското филозофско друштво.

Кратерот Лијувил на Месечината е именуван по него, како функцијата Лијувил, која е важна функција во теоријата на броеви.